

"Ny världsordning lika viktig för rika länder som för fattiga"

□ "En del människor tycks mena att sökandet efter en ny internationell ordning bara är ett försök från de fattiga att vända upp och ner på de rika skaka alla pengarna ur deras fickor. Hela frågan går mycket djupare än så. En ny världsordning behövs lika mycket för de rika länderna som för de fattiga."

För den värderingen stod den engelske diplomaten A. R. K. Mackenzie vid öppnandet av världskonferensen för moralisk upprustning i Caux, Schweiz, i juli.

Mackenzie var tills han för ett år sedan lämnade aktiv tjänst sitt lands minister vid FN med särskild anknytning till sociala och ekonomiska frågor. FN har han följt sedan dess grundande 1945. Han har också varit i diplomatisk tjänst i Tunisien, Jugoslavien, Cypern, Burma, Thailand, Paris och Washington.

Mackenzies synpunkter återges här i utdrag:

Året 1973—74 — det år då oljepriserna exploderade — blev början till en ny epok i historien. 1974—75 var det inte så populärt att påpeka det, på vilken sida av Atlanten man än befann sig.

Jag kommer ihåg hur en dignitär i Whitehall i London talade om för mig att jag drömde mardrömmar. "Om 1½ år kommer allt att vara som vanligt igen", sade han till mig.

Men så blev det inte. Och jag fäste mig vid att Västtysklands förbundskansler Helmut Schmidt sade den 1.1.77: "Vi har alla trott att när lågkonjunkturen i världsekonomin en dag klarats av, så skall allt bli som förr. Men under de senaste månaderna har det visat sig att ingenting någonsin kommer att bli som det var före 1974. Tyskland måste vara öppet för nya tankar."

En del människor tycks mena att talet om och sökandet efter en ny internationell ordning bara är ett försök från de fattigas sida att vända upp och

ner på de rika och skaka alla pengarna ur deras fickor. Jag tror att hela frågan går mycket djupare än så. Enligt min uppfattning behövs en ny världsordning lika mycket för de rika länderna som för de fattiga.

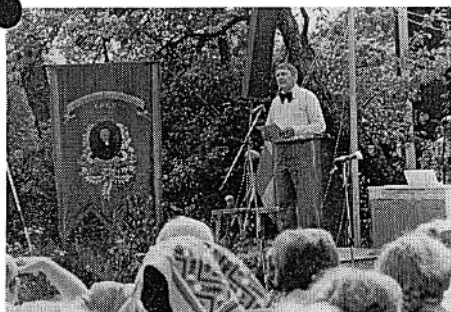
Det illustrerades på ett dramatiskt sätt vid den toppkonferens som västerns ledare nyligen höll i London. Statsmännen kom till Downing Street tyngda av sina egna länders ekonomiska problem — helt naturligt. Men den logiska konklusionen av deras egna analyser ledde dem oundvikligen till insikten att det inte finns en chans att lösa dessa problem utan att förbättra det ekonomiska klimatet i hela världen.

Kommunikén från Downing Street efter förhandlingarna var särskilt intressant. Politikerna gav prioritet åt arbetslösheten och inflationen i sina egna länder. Men samtidigt gällde alla konkreta förslag i kommunikén förhållandet mellan de fattiga och rika regionerna i världen — hur världsbankens möjligheter skall stärkas, hur de multilaterala handelsöverläggningarna skall påskyndas, hur tillgången på råvaror skall ökas och hur nord-syddialogen skall kunna föras i hamn.

Men bara en månad senare avslutades nord-syddialogen i Paris i en ganska dyster och bitter anda. Vad var det som gick gale? Jag vill inte antyda att misslyckandet var totalt. Inte heller att skulden kan läggas på en av parterna.

Men när både *Times* i London och *Le Monde* i Paris säger samma sak, då är det värt att ge akt på vad de säger. *Times* skrev i sin analys av parisdialogen: "Den industrialiserade delen av världen har inte givit mycket prov

Forts. s. 7



**FOLKFEST
i Spånshult**

Sid. 4

"De rika måste leva mera enkelt för att de fattiga helt enkelt skall kunna leva... Broderskap i världsskala är inte längre ett ideal utan en absolut förutsättning för att civilisationen skall överleva.

Är vi villiga att betala priset för världens återlösning genom en revolution av våra värdeskalor, livsstilar, ekonomiska och politiska målsättningar och dessutom av den sorts vetenskap och teknologi som vi använder? Eller skall vi fortsätta att följa rådet 'res nu, betala senare'? Olyckligtvis är resan kort. Betalningsterminen är redan inne."

Professor Charles Birch, Sydney, medlem i Romklubben.

Filippinsk muslim:

Fred är inte bara en god idé . . .

□ Genis Ibot tillhör den muslimska minoriteten på Mindanao i södra Filippinerna. Han besökte Sverige förra året i samband med den asiatiska musikalen *Song of Asia's* framförande. Han skickar en rapport om situationen på Mindanao som här återges i utdrag.

Cotabao är en hamnstad vid mynningen av Rio Grande-floden. Den ligger i ett bördigt risdistrikt. För ett år sedan drabbades staden och dess omgivningar av en våldsam jordbävning med åtföljande störtvåg från havet. Dessutom har denna del av landet under flera år legat mitt i stridsfronten mellan filippinska regeringstrupper och Moro National Liberation Front (MNLF), bestående av muslimer som kämpar för ekonomisk rättvisa och utvidgat självstyre.

Muslimerna och de kristna i området hoppas nu på en bättre framtid. Återuppbyggnaden av de hus som förstördes i jordbävningen är i gång. I december 1976 undertecknades i Libyen ett avtal om vapenstillestånd mellan MNLF och regeringen.

Men folk frågar sig "Hur länge kommer freden att vara?" och "Kommer vi någonsin att få igång verklig utveckling här i landet?"

Med dessa frågor i tankarna samlades i juni representanter från de båda befolkningsgrupperna till en konferens för moralisk upprustning.

En kristen ledare, Abella Fuentes, talade över ämnet "Hämnd och förlåtelse". Hon berättade att man funnit hennes far dödad med 27 sår på kroppen. "Efter flera månader fann polisen gärningsmannen. Jag besökte honom i fängelset. När jag lyssnat till det han hade att säga, kunde jag inte säga någonting. En del av hans skog hade skövats genom avverkning. Myndigheterna hade gett koncessionen till min farbror. Skogsägaren gick till min far för att få hjälp. Min far skickade honom till min farbror, som avspisade honom med en struntsumma, 10 pesos. Han blev så förtvivlad att han till slut dödade min far i tron att han och min farbror hade samarbetat för att skövla hans skog." Abella Fuentes hade förlåtit honom och hindrat sina bröder från att hämnas.

Vår by brändes

En ung muslin, Kaharodin S. Kalon, berättade: "Jag är den äldste sonen i min familj. Under många år levde vi i min lugn och fred på landet, och mina föräldrar var mycket respekterade i min by. De gav mig och mina syskon en god utbildning, och jag växte upp utan fördomar mot andra folkgrupper och religioner. Medan jag studerade i Cotabao fick jag höra att vår by angripits och bränts ned av 'illagas' (en grupp som tillhör den kristna majoriteten).

Under flera månader levde min familj som flyktingar, nästan utan mat och tak över huvudet. Mina föräldrar var gamla och sjuka.

Jag blev mycket bitter och frågade Allah varför detta skulle hända. Jag ville hämnas på de kristna. Efter två år började jag studera igen och arbetade samtidigt för att förtjäna mitt uppehälle. En av lärarna var en sann kristen, som verkligen hjälpte mig. Jag förstod att inte hämnden men tron på Gud eller den allsmäktige Allah är botemedlet."

En mycket praktisk sida av konferensen kom fram i de beslut som fattades för att göra slut på korruptionen. En kommunaltjänsteman beslöt att återlämna stulna kontorsförmögenheter, en annan att bli ärlig om hur många timmar han i själva verket bringade på sitt kontor. En student som fått studiebidrag från sin far skulle i framtiden bara be om bidrag för de faktiska studiekostnaderna och inte om ett fantasibidrag som till stor del användes för något helt annat.

G. Ibot sammanfattade konferensdiskussioner och beslut: "Gud har givit oss religionen inte för att splittra utan för att ena oss. Det är inte människor med makt och pengar som kan ge oss permanent fred på Mindanao, utan människor som funnit lösningen till hatets och begärets problem. Fred är inte bara en god idé utan människor som blir annorlunda och börjar tänka på hur de behandlar varandra.

Vi måste finna ett helt nytt sätt att agera i vårt samhälle om vi skall nå slutet på exploateringens, hämndens och fattigdomens långa marsch. Det mest revolutionära och effektiva sättet är att vi börjar med oss själva." ■

Norsk same i Australien:

Vår uppgift som urbefolkning

□ Hans Ragnar Mathisen, norsk sameledare, talade nyligen vid en konferens i Australien för representanter både för Australiens urbefolkning och dess vita invånare.

"Den australiska urbefolkningens enkla livsstil, deras kärlek och respekt för skapelsen, för sina medmänniskor och för Skaparen är andliga värden som kommer att betyda oändligt mycket mer som kraftkälla i framtiden än uran eller något annat", sade Mathisen.

"Den materiella basen för en kultur är ett eget land. Den andliga basen för en kultur är moraliska normer och gemenskap med Skaparen.

Det är viktigt för oss som tillhör olika urbefolkningar att tänka lika mycket för alla länder och folk som vi

gör för vårt eget folk och vår rätt till land och jord. Om vi med Guds hjälp kan återupprätta respekten för Skaparen och hans skapelse, då fullföljer vi vår främsta uppgift som urfolk", tilllade han.

Reg Blow som är anställd vid ett av urbefolkningens kooperativa företag, sade att konferensen kommit till stånd för att "söka lösningar på de problem som urbefolkningen nu möter. Jag har blivit annorlunda, när jag lärt känna detta folks problem och förstått hur små våra problem är jämfört med deras", sade Blow.

En annan vit australiensare, John Mills vars förfäder hörde till de första nybyggarna i Australien, talade om den likgiltighet han visat mot urbefolkningen. "Likgiltighet är värre än den



Hans Ragnar Mathisen.

grymhet som de fått utstå i det förgångna. Jag känner mig som ett med mitt land. Men vi måste gottgöra det förflutna."

Konferensen hölls på Armagh i Melbourne, centrum för moralisk upprustning i denna del av världen. Ordföranden för urbefolkningens kvinnliga landsorganisation, Geraldine Briggs, föreslog att en liknande konferens skulle hållas för att ge flera medlemmar av hennes folk möjlighet att delta. ■

Buddist bistår kristna

Vijitha Yapa är teodlare i Sri Lanka (Ceylon), ett land där majoriteten av befolkningen är buddister. Vid det senaste mötet för Världskyrkorådet i Nairobi, december 1976, ägnades en hel del uppmärksamhet åt förhållandet mellan de stora religionerna och vad de kan betyda för varandra i dagens värld. Yapas erfarenheter ger i sin enkelhet en praktisk belysning på den frågan.

□ Geoff är kaplan vid en känd skola i norra delen av Nya Zeeland. De flesta av skolans 700 elever kommer från lantbrukarhem. Han kom från England tillsammans med sin unga fru för några månader sen. Jag kom till skolan på inbjudan av en lärare som jag hos, när jag besökte landet 1970 som medlem av den trupp som gav musikalen "Luta er ut". Nu bjöd denne lärare in Geoff till middag med mig.

Geoff pumpade mig med frågor om insats för moralisk upprustning. Han fick veta att jag kommit tillbaka till Nya Zeeland tack vare många människors ekonomiska uppoffringar, blev han intresserad. "Jämfört med dig tycks jag ha det väldigt bekvämt", sade han. "Jag blev omedd att komma hit med resan betald."

När klockan närmade sig halv elva på kvällen blev Geoff nyfiken på vad jag menade med den inre rösten, som jag talat om flera gånger. "Kan jag lyssna också", frågade han. "Ja, varför inte, vi kan väl göra ett försök nu",

föreslog jag. — "Nej, inte nu. Kom till sakristian i kapellet i morgon bitti kl. 7." Sagt och gjort.

Följande morgon lyssnade vi till den inre rösten tillsammans. Vi fick tydliga tankar om våra liv, förhållanden till andra, vårt arbete. Så berättade vi för varandra vad vi tänkt. Sen sade Geoff: "Om en halvtimme kommer pojarna hit till kyrkan. Skulle du vilja tala till dem." Eftersom det var 1½ timme innan min buss till Auckland skulle gå, accepterade jag.

När jag skulle gå, stack Geoff till mig tre pund. "Det är allt jag har kvar av de pengar jag tog med mig från England", sade han. Han gav mig också en check på 40 nyzeeländska pund ur kapellets kassa. "Det är från pojkarna som gillade att du pratade så ärligt och öppenjärtigt med dem", förklarade han och tillade: "Jag tänker vara stilla och lyssna varje dag. Den här morgonen var en stor upplevelse."

Häromdagen fick jag ett brev från

Geoff där han skriver: "På den korta tiden berättade vi en hel del för varandra, men det kan man ju göra med dem som älskar Gud och gör hans vilja. Gud låter inte någon tid gå till spillo, varken sin egen eller vår. Jag tänker ofta på dig och på vad du gav mig, särskilt när vi var stilla tillsammans. Sedan du gav dig iväg har mer och mer hänt här. För första gången i livet känner jag behov av att be för mig själv — jag förmår inte göra något av egen kraft.

Jag måste tala om för dig hur jag tvekade (jag tyckte jag kunde så litet) att hjälpa två pojkar i sista klassen att själva meditera. Men till min glädje (och jag måste säga förvåning) har det visat sig vara till stor hjälp för dem, och de har utvecklats. Snart tänker jag ta mig an två till."

Jag gjorde en liknande erfarenhet i södra delen av Nya Zeeland, där jag blev inbjuden till en bibelstudiegrupp. Det var första gången i mitt liv det hände. Men jag slogs av att flera i den där gruppen talade bara om alla under i Guds skapelse och upprepade alla historier i bibeln för varandra istället för att se vad den har att säga oss idag.

En kvinna talade om hur Gud givit Kristus de rätta orden att svara den man som frågade honom om man skulle betala skatt. Kristus hade bett om ett mynt med en bild av kejsaren och sedan sagt: "Ge till kejsaren vad som tillhör honom."

Så jag avbröt samtalet och föreslog att vi skulle knyta an historien till vår egen tid. "Hur många av er är ärliga med skatten?" En chockerad tystnad utbredde sig. En affärsman vars huvud och ansikte liknade solen, när den går ned vid Mount Lavinia Beach i Sri Lanka, svarade: "Tja, vi ger pengarna till kyrkorna. De använder dem bättre än staten."

Andra tyckte som han. Jag frågade då: "Varför sade inte Kristus — Ge det till mig eller till Petrus eller Markus. Varför sade han — Ge det till kejsaren?"

Inget svar. Jag tänkte för mig själv att om Kristus kommit tillbaka till jorden idag, skulle han ha dött av chock över de många kompromisserna. Han skulle inte ha behövt korsfästas.

För mig som buddist har det varit en intressant erfarenhet att försöka hjälpa kristna att leva ut sin tro i alla dess dimensioner. ■

Välstånd — mål eller medel?

● Vid öppnandet av årets Cauxkonferens höll Rajmohan Gandhi ett uppmärksammat anförande ur vilket vi återger några citat. Han är sonson till Mahatma Gandhi och chefredaktör för tidskriften *Himmat* som utges i Bombay.

□ Vi måste bekämpa fattigdomen. Den är något fruktansvärt. Men vi måste också bekämpa den andliga fattigdomen. Vårt syfte måste vara att inte bara höja levnadsstandarden men att förbättra livskvaliteten.

Vi måste komma ihåg att många av Guds och mänsklighetens tjänare faktiskt har predikat fattigdomens evangelium. En god vän citerade häromdagen några ord från Ordspråksboken i bibeln:

"Giv mig icke fattigdom, ej heller rikedom, men låt mig få det bröd som mig tillkommer. Jag kunde eljest, om jag blev alltför mätt, förneka dig, så att jag sporde: 'Vem är Herren?' Eller om jag blev alltför fattig, kunde jag bliva en tjuv, ja förgripa mig på min Guds namn."

Samtidigt som vi bekämpar fat-

tigdomen måste vi också kämpa för friheten. Under undantagstillståndet i Indien började somliga säga att bröd är viktigare än frihet. Vi svarade att båda behövs — bröd och frihet. Dessutom har det aldrig bevisats att ett odemokratiskt styrelseskick leder till välstånd.

Kommer välståndet och rikedommen att bli vårt mål eller vårt medel? Vår herre eller vår tjänare? Det är en fråga inte bara för de rika och mäktiga nationerna utan också för de rika i de mycket fattiga länderna... Är mitt folk rustat att ta emot hjälp och använda den där den bäst behövs? Eller har vi svagheter och brister som gör att hjälpen används för att göra livet mera bekvämt för dem som redan är rika? ■

Folkfest i Spånihult

□ Långväga resenärer kan ha svårt att hitta det lilla Spånihult på sina kartor. Men för traktens folk, Vislanda-, Växjö- och Ljungbybor, är namnet ett begrepp. Här föddes en av bygdens namnkunniga män, Peter Wieselgren. Sedan ett tiotal år förekommer regelbundna kultur dagar på Wieselgrensgården, och museet som inretts där står öppet för allmänheten.

Den som kommer resande för första gången till den gamla gården, fyra kilometer från stora landsvägen, kan inte undgå att imponeras av de breda stengårdesgårdarna som kantar åkrarna. Det enorma arbete som lagts ner här, som på så många håll i småländska bygder, har knappast fått annat monument än dessa rösen och stengården man ser — och de åkrar som ännu odlas tack vare den mödan.

Man tänker då man närmar sig gården på hur Peter Wieselgren för över hundra år sedan, hans syskon och föräldrar likaså, måste ha gått eller åkt efter häst på skogsvägen den dryga milen till kyrkan i Vislanda. När gossen Pehr skulle börja sin skola inne i Växjö blev det en dagsresa med far och hästen, tre hela mil.

Men bilburna kulturdaysintresserade, om de så var hemma i trakten eller kom från Borås, Skanör-Falsterbo eller självaste Köpenhamn, hittade fram till Spånihult i stora skaror söndagen den 12 juni i år.

Veteraner ur folkrörelserna

Det blev en verklig folkfest på de öppna ängarna kring gården. Arrangörerna, en kommitté från Stiftelsen Wieselgrensgården, Kronobergs läns nykterhetsförbund samt Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet, kunde glädja sig åt att ha vädrets makter på sin sida. Musikkåren från Vislanda spelade, barnfamiljer och semesterfirare vällde ur bilarna, damer i vita hattar sökte skugga under den gamla apeln och syrenbuskarna, veteraner ur folkrörelserna gick omkring och myste i bästa kostymen, trots värmen. I pausen trollades fram kaffe, läsk och dopp för cirka 450 personer. Sittplatser kunde man alltid få i gröngräset, om stolar och bänkar inte räckte till.

Så tidigt på sommaren vill ingen klaga på för *mycket* sol. Men när programmet skulle komma igång och man

visste att man hade minst en timme framför sig i brännande solgass, då tyckte man i själ och hjärta det hade varit skönt med litet skugga. Just då drog en molnbank en lätt ridå framför solen, så att publiken kunde uthärda, och lagom till kaffeserveringen släpptes hon fram igen. Runt omkring mullrade åskan, men inte en droppe regn föll över Spånihult den eftermiddagen.

Hundraårsminne

Festkommittén hade gjort en stor satsning, därför att det i år är hundra år sedan Peter Wieselgren gick ur tiden. Även om ett särskilt program planerats till hösten, närmare den aktuella dagen 10 oktober, ville man högtidligt hålla hundraårsminnet på försommarens kulturdag.

Arrangörerna hade riktat en inbjudan till den grupp som 1976 vid Folknykterhetens dag på Skansen i Stockholm framfört "Vi behöver dej! Ett spel om Peter Wieselgren". Det var en arbetsgrupp för moralisk upprustning, huvudsakligen från Göteborg och Stockholm, som vid detta och andra tillfällen framfört spelet.

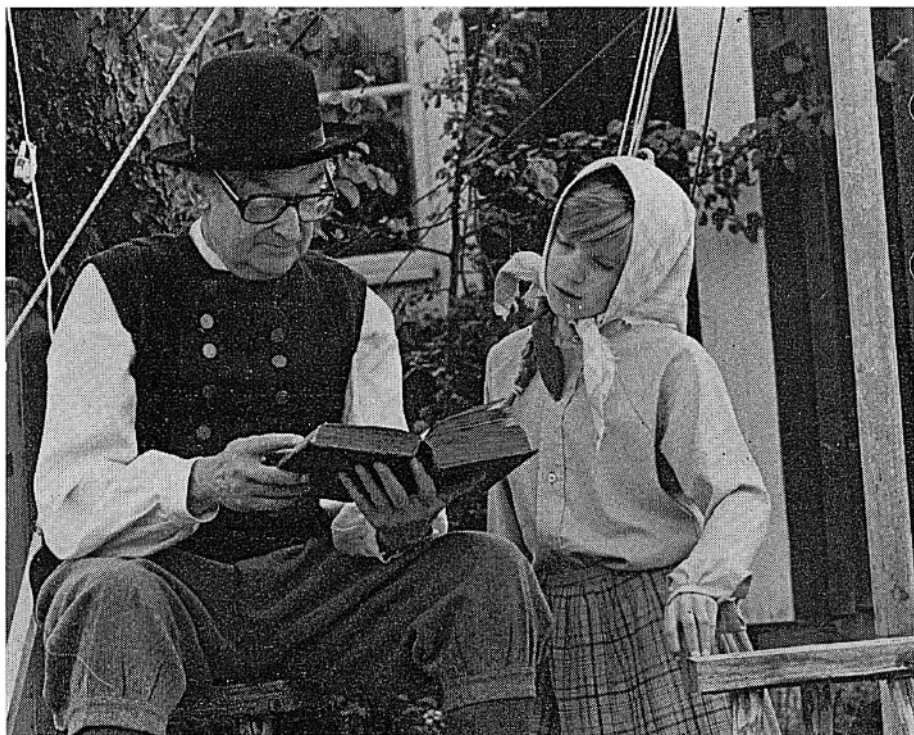
För kommittén gällde det alltså att med egna praktiska insatser och med

arbete för att få ekonomiskt stöd från olika instanser möjliggöra besöket. Det ordnades med inkvartering och förplägnad, med scentekniska arrangemang och högtalare. Det gjordes PR-arbete i lokalpressen, det trycktes programblad och ordnades med parkeringsplatser. Det skaffades bröd och bryggdes kaffe i stora mängder. Allt arbete gjordes frivilligt — så har ju alltid en äkta folkrörelse gått fram.

"Hem till Peter Wieselgren"

När inbjudan kom till truppen att ge spelet om Peter Wieselgren vid hans egen födelsegård i Småland, blev svaret stort. Arbetsgruppen har varierat i storlek vid de olika tillfällen då spelet framförts. En gång gavs det i Göteborg, en annan gång i riksdagshuset i Stockholm på inbjudan av riksdagens nykterhetsgrupper. Vid ett tillfälle gavs spelet för den internationella konferensen för moralisk upprustning i Caux, Schweiz.

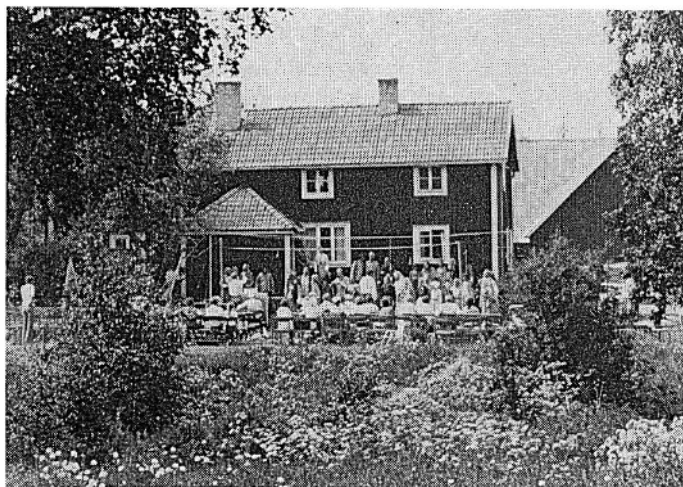
Alla som någon gång medverkat i spelet fann det mycket lockande att komma "hem till Peter Wieselgren" och se platsen där han föddes. Över femtio medverkande ställde upp, i fle-



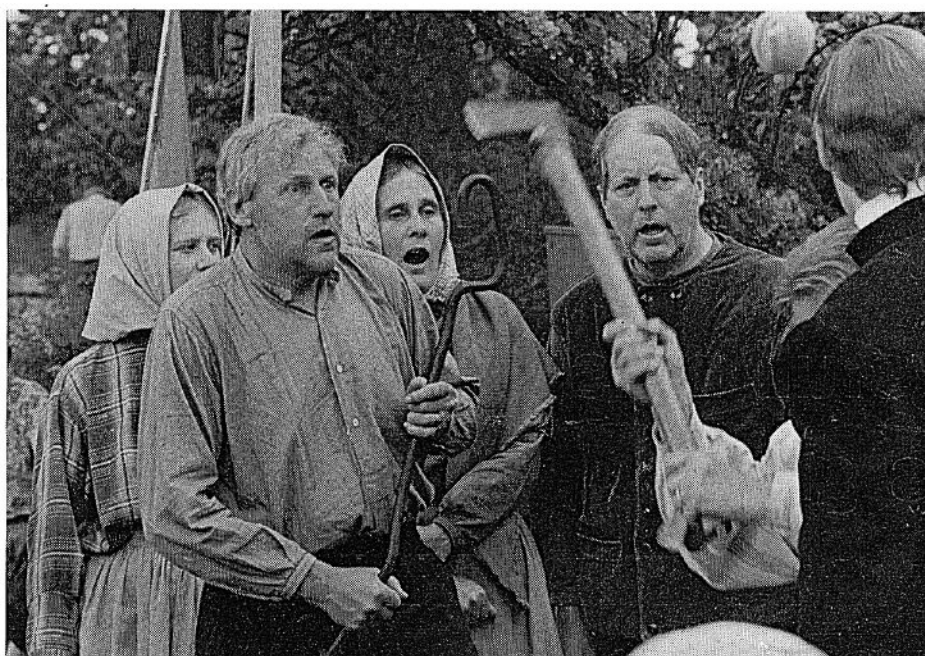
Berättaren Åke Nygren med en uppmärksam åhörare.



Tre folkrörelsekämpare vid Peter Wieselgrens minnessten: fr. v. Len-nart Svensson, Vislanda, värd vid kulturdagen, Gunnar Wieselgren som inledde spelet ur sin farfars far och Yngve Persson som var högtidstalare.



Wieselgrensgården i Spånåhult var bakgrunden för ett spel om Peter Wieselgren. Här ett foto från generalrepetitionen.



Scenbild från "Vi behöver dej! Ett spel om Peter Wieselgren". Jakob Glader försöker mörda Wieselgren.

fall familjer med barn i olika åldrar, med sina roller i spelet. Det signalerades till övningar i Göteborg och Stockholm på ett par av maj månads långhelger, och när så skolorna slutat kunde man samlas i Spånåhult för fin-slipning och generalrepetition.

Spelet innehåller nio sånger och framförs i sju på varandra följande scener. Det förs framåt av hela trup-pens agerande i växlingarna från scen till scen — något som kräver precision och gott samspel. Det kan nämnas att barnens fina insats särskilt uppmärksammades av tidningen Kronoberga-ren, som fanns på plats med kamera och reportageblock i Spånåhult. Berät-tarens roll bars upp med naturlig pon-dus av musikdirektör Åke Nygren,

själv en bygdens son, känd och väl-känd vida omkring.

Jordmån för förändringar

Gunnar Wieselgren, sonsöns son till Peter Wieselgren, inledde spelet ge-nom att ge det en klar relief mot da-gens aktuella läge. Man frågar efter folk-rörelser i u-länderna, man söker något som med andlig och moralisk kraft kan skapa jordmånen för de för-ändringar som ingen anhopning av u-hjälps utifrån kan verkställa. Han pekade på den uppgift som kunde ligga framför ett litet land som Sverige idag, då en tredjedel av jordens befolkning är undernärdd och undersysselsatt.

Kulturdagens högtidstalare Yngve

Persson, ordförande i Riksförbundet narkotikafritt samhälle, betonade efter spelets framförande aktualiteten i dess budskap, "mättat av gripenhet och skönhet".

Smålandsposten refererade högtids-talet med Yngve Perssons starka fram-hållande av såväl narkotika- som alko-holmissbrukets stora omfattning idag: "Det måste bildas en opinion ute bland svenska folket men det finns ingen som vågar ta initiativet. Politikerna måste förstå att det är en stark opinion. Är det någon som vågar handla så kom-mer det att ske en snabb förändring."

Som representant för arrangörerna tackade Rolf Ferner, Växjö, för allas medverkan i att göra programmet "till det bästa och värdefullaste vi haft på våra kultur dagar".

Revolutionen är BLÅ

Den röda revolutionen steg in i ryska folkets historia. Den har sedan dess stigit ut till land efter land. Även den gula och den svarta kontinenten har sett röda revolutioner. Mer rättvisa åt förtryckta. Mer jämlikhet.

Den gröna revolutionen har gett mer ris på fälten, större ax på vetet. Den har slukat mer konstgödning men har också gett folk mer mat.

Har ni hört talas om den blå revolutionen? Det hade inte jag tills helt nyligen. Nu får ni gissa vad X betyder i följande citat:

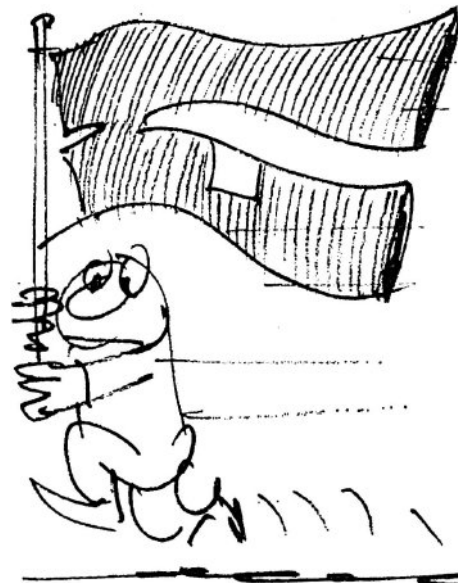
"Den blå revolutionen. X är det som verkligen skapat frihet och jämlikhet i 70-talet. X är det nya sättet att leva. Du är aldrig fri förrän du känner dig fri."

Ni får inte kika i förväg på svaret! Ta i stället och arbeta med logikens hjälp. Den blå revolutionen leder alltså till frihet. Varför? Därför att nyckelordet är X. Antag att X är lika med Marx. "Marx är den som verkligen skapat jämlikhet och frihet i 70-

talet. Marx är det nya sättet att leva etc." Stämmer inte! Då skulle det inte ha stått 70-talet! Antingen hade det varit "världshistorien" eller möjligen 60-talet.

Antag att X är lika med Jesus. "Jesus är den som verkligen skapat frihet och jämlikhet i 70-talet. Jesus är det nya sättet att leva. Du är aldrig fri förrän du känner dig fri." I vissa tankebanor kanske det passar ganska bra. Men varför skulle hans revolution vara blå?

Nej, nu vill jag inte driva med någons tro eller övertygelse. Men jag blev så fascinerad av den här ideologiskt formulerade annonsen i Dagens Nyheter: "Den blå revolutionen. Jeans är det som verkligen skapat frihet och jämlikhet i 70-talet. Jeans är det nya sättet att leva. Du är aldrig fri förrän du känner dig fri." Framför sig i jätteannonsen hade man två ungdomar i lediga frisyrer och senaste modeller av stuprörsjeans och högklackade skor.



En blå revolution från Amerika skaffar oss frihet och jämlikhet i Sverige. Vi borde vara tacksamma för denna utjämning. Det kanske var de svenska utvandrarerna som hade med sig blåställd ut till den nya kontinenten. Och nu har de kommit tillbaka i annan fason. Lite mer åtsittande, så som västerns cowboys ville ha dem.

Och vem är det som tjänar på affären? Man kan inbilla sig att jeans är ett billigt sätt att leva. Att de liksom växer ikapp med baken som de tyska skinnbyxorerna lär göra. Men en god vän berättar att ett par hyggliga jeans som han investerat i tog slut efter en månad. Sprack. Jeans ska se tvättade och slitna ut när man köper dem, det är väl svårt att se hur långt de kan ha kvar att leva.

Nå, men det var inte själva jeansen vi skulle tala om utan deras ideologiska inramning. Du är aldrig fri än du känner dig fri. Ett nytt sätt att leva. Jämlikhet. Vartenda ord är fyllt av innehåll, helt relevant för 70-talet.

Låt mig bara få dra tre enkla slutsatser:

1. Annonserna handlade inte alls om jeans. Den handlade om vad som styr oss.
2. Frihet och jämlikhet sitter dock inte i jeansen.
3. Vem som helst kan när som helst sätta igång med ett nytt sätt att leva. Det gäller den som vill gå i jeans eller långkjol, i 40-talskostym, Diors senaste eller hemvävt.

Meningsfull musik till allas glädje

□ "Att se sin egen natur / är som att studera djur / en del personer / har illusioner / om vad man kan finna därinne." Så börjar en underfundig visa med en hel del självironi och människokunskap inbakad i den Ramelbetonade melodin. Visan — ord och musik — är skriven av Per Olsson, en särpräglad begåvning man gärna skulle vilja höra lite av i radio och TV.

Tillsvidare får man nöja sig med kassetten "I Vår Herres hage", utsläppt från Idé och Kultur.

Följande kloka reflexioner föranleder giraffens långa hals: "Vår Herre valde honom till slättens pionjär / Med sin långa hals ser han när faran den är där." Sens moral i visan: "Djuren i Afrika lär nu sina små / vill du stå för det rätta, så förbered dej på / att våga din hals i varje svår situation / så gör du då en verklig tjänst åt hela vår nation." Visan handlar om giraffen och sköldpaddan och den senare drar ju alltid in halsen vid faran, något som vi svenskar också har en benägenhet att göra. Visorna borde komma ut i tryck och sjungas av många!

Men "I Vår Herres hage-kassetten" innehåller också tonsättningar av Inga Wieselgren av religiös centralrytm. Det är hög kvalitet och ljuvlig sångbarhet i dessa romanser och visor som Gerd Jonzon, Ingeborg Ekman, Ann-Louise Zetterberg och andra skrivit.

Det musikaliska mönstret har stor bredd: från den mjukaste ballad till högtidlig romans. I Ann-Louise Zetterbergs kortdikt There is no limit to Thy power har tonsättningen fått samma grace och glädjefulla flykt som i de moderna bibelvisorna i vår nya psalmbok. Inträngande skön och djup, ord och musik är ett i dikten "Kvinnofråga till Maria".

Så kunde man fortsätta att reflektera över den ena eller den andra sången. Det är en stor glädje att dessa sånger, som tidigare varit förbehållna en mindre krets, nu finns tillgängliga i handeln. "I Vår Herres hage" kan beställas från Idé och Kultur, Sveavägen 34, 111 34 Stockholm, för 26 kr. ■

Ingrid Ydén-Sandgren

Gerd Jonzon

Ny världsordning ...

Fr. s. 1

på den vision och den fantasi som problemet kräver. Den har visat intresse och förståelse men dess eftergifter är obetydliga."

Le Monde skrev nästan samma dag: "En sådan brist på global vision är fruktansvärd. De rika länderna måste snart inse vad dialogen egentligen handlar om: ingenting mindre än världsfreden."

Jag skulle vilja dra tre slutsatser av de senaste världshändelserna. Först och främst att vi aldrig kommer att kunna återvända till tiden före 1974. För det andra att inget land är en ö — inte ens supermakterna. För det tredje att förutsättningen för framåtskridande är att vi börjar anlägga moraliska aspekter likaväl som ekonomiska på världsutvecklingen.

Låt mig ge ett konkret exempel: frågan om korruption. Den tid är förbi då folk påstod att korruptionen var något som utmärkte vissa avlägsnet liggande nationer på jorden. Det gör man inte längre. Tidningarna på båda sidor om Atlanten har under de senaste månaderna påmint oss om att *vi har samma problem*, och det har inte varit några behagliga nyheter.

Och ändå hörde jag inte någon gång under alla mina år i FN ett enda förslag om hur man skulle komma åt korruptionen, för att inte tala om några beslut i frågan. Jag tror tiden är inne då vi måste acceptera att korruption och en ny ekonomisk världsordning inte går ihop och besluta hur vi skall göra slut på den i våra länder och i våra egna liv.

Men trots dessa svårigheter finns det två saker som ger mig hopp. Det ena är att fler och fler experter, som sysslar med dessa frågor inser att den här nya dimensionen i vårt tänkande och vår livskvalitet behövs, om vi skall kunna lösa våra tekniska och ekonomiska problem.

Alla Romklubbens senaste rapporter tycks peka på att de objektiva tekniska problemen (tillgången på energi, livsmedel och råvaror) kan lösas under förutsättning att vi vill acceptera de förändringar som detta kräver av oss. Förra året kom professor Umberto Colombo, en annan medlem av Romklubben hit och höll ett minnesvärt föredrag, som han avslutade med dessa ord: "Allt beror på i vad mån vårt samhälle kan åvägabringa en moralisk upprustning, som är den nödvändiga förutsättningen för den gigantiska insats mänskligheten måste göra, om vi

Ett samhälle i vilket människorna har blivit vana vid snabb tillväxt och berusade av sitt eget välstånd måste nu förvisas till historien.

Takeo Fukuda, Japans premiärminister.

skall överleva och utvecklas vidare under de kommande århundradena." Moralisk upprustning — förutsättningen för en ny världsordning.

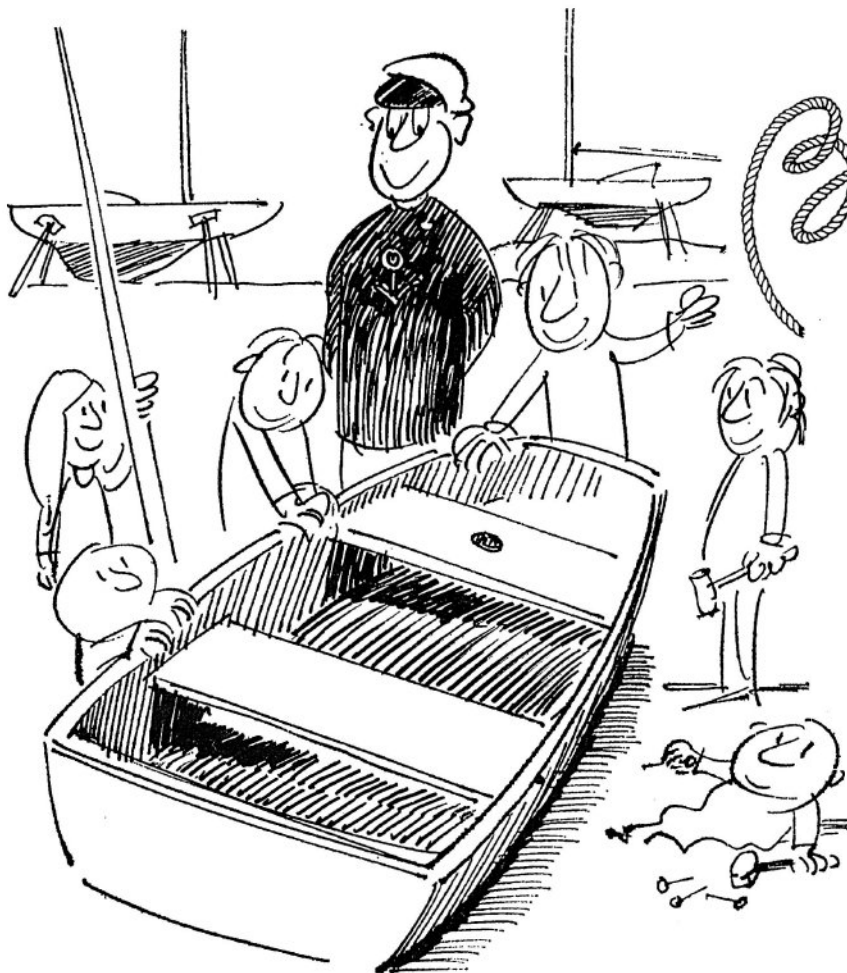
Det andra som ger mig hopp är att jag av egen erfarenhet och av det massiva bevismaterial som finns här vet att människor kan bli annorlunda och att när det sker, så förändras också miljön.

Det är tre sanningar som jag skulle önska att vi kunde gå djupare in i under den kommande tiden:

1) att nord-syddialogen pågår inom varje enskild människa,

2) att klyftan mellan de fattiga och de rika i världen är en förstoring av klyftan mellan det sätt på vilket de flesta av oss faktiskt lever och det sätt vi borde leva på,

3) att en ny världsordning etableras i miniatyr varje gång en enskild människa rycker sig loss från självskhetens fängelse och ger sig ut i den bana som heter Guds frigörelse. ■



Båt
PONTUS

BÅTPLANER?

Rådfråga

Båt-PONTUS

Göteborgs

Frihamn

Tel. 031-510704

Drömtid - framtid

Utgivarkorsband

Långt borta i fjärran, i drömtidens "never-never" ligger upprinnelsen till den australiska urbefolkningens kultur. I möte med en invaderande kultur inom de senaste två århundradena har den medvetandegjorts. Kollisionen blev abrupt, spillrorna många. Vem bryr sig om? Vem ger det tysta vandrarfolket röst?

En av urbefolkningens äldre nu levande och ledande kvinnor, Margaret Tucker, har gjort det genom en bok om sitt liv, "If Everyone Cared". Från det vita Australiens sida har förra regeringens utbildningsminister Kim Beazley visat, att han brytt sig om att söka lösa de praktiska problemen. NV presenterar i korthet essensen av Margaret Tuckers bok och av ett anförande som Kim Beazley nyligen höll vid världskonferensen i Caux.

□ Margaret Tucker, eller Lillardia som hennes stamnamn är, föddes 1904 och är alltså gammal nog att ge autentiska detaljskildringar av aborigineliv i början av seklet. Hon växte upp i flodlandskapet som utgör gräns mellan New South Wales och Victoria. För att överleva måste man vara i rörelse, och fadern befann sig nästan alltid borta på fårklippning eller allmän "walkabout" — instinkten att gå ut och vandra har urbefolkningen i blodet. De har alltid varit rörliga med jakt och fiske som näringsgrenar. Boplatser finns knappt spår av.

Lillardias skildring av barndomen hos mor och tre systrar verkar trots ekonomisk osäkerhet lycklig med lekarna vid floden och legenderna kring elden på kvällarna. Man rör sig med många av de gamla platsnamnen: Cummeragunga, Moonahculla, Mooropna. Som ett åskmoln över barndomslyckan lurar "Aborigines Protection Board". Myndigheterna ansåg urbefolkningen i behov av "beskydd" och hjälp att anpassas till det vita australiska livsmönstret. Lillardia och en syster hämtas helt abrupt av polisen från skolan. Mor kommer rusande med förklädet på — hon har sprungit två och en halv kilometer för att rädda sina flickor — men det ges ingen pardon. 13-åriga Lillardia och den yngre systemen tas därifrån för att insättas på utbildning till hembiträden åt vita stadsfamiljer.

Ständigt hungrig hittar Lillardia på sätt att stjäla mat från hushållet där hon har sin första plats. Sällan lyckas hon utan att bli upptäckt. En dag i hönsgården står hon inför sin uppretade arbetsgivare. Hon har krafat ett

par ägg in i askan där halmen bränns. När de är genomsteka tänker hon äta upp dem. Frun har upptäckt tilltaget och stampar på äggen. Flickan är en tjuv!

"Efteråt undrade jag", berättar Li-

Kim Beazley:

Textat på ett stycke bark

□ För 25 år sedan var barnadödligheten bland Australiens urbefolkning, aborigines, omkring tio gånger större än bland de vita australierna. I större delen av landet hade urbefolkningen ingen rösträtt och ingen rätt att äga jord.

När jag i Caux 1953 började söka efter ledning från Gud för mitt liv, fick jag den märkliga tanken, att om jag ville leva absolut renhet skulle jag bli använd för att återupprätta vår urbefolkning.

Något senare råkade vi in i en kris-situation beträffande Nordaustralien. Ett schweiziskt bolag hade fått koncession på brytning av bauxit där uppe. Urbefolkningen i trakten fruktade att deras heliga platser skulle förstöras och de skulle tvingas att själva flytta. Jag reste dit för att ta reda på vad be-folkningen tänkte. Efter att med en tolk ha lyssnat till dem föreslog jag att de på sitt eget språk skulle skriva en petition till parlamentet.

Petitionen som textades på ett stycke bark från ett träd var i sig själv ett konstverk. När den kom till parlamentet uppmärksammades den genast av TV. Men regeringen behandlade den tyvärr med sedvanlig nonchalans. Jag som då tillhörde oppositionen föreslog i debatten att en parlamentskommitté

lardia, "om vår Herre försökte lära mig något om stöld. Du skall icke stjäla. Jag hade velat säga till frun: de där äggen är bara en droppe i havet jämfört med hela mitt land som ni har stulit!"

Ärligheten i boken griper tag. Lillardia kan säga saker rent ut därför att hon aldrig skyddar sig själv mot insyn. Grundsatsen som hon ofta upprepar är: "Det är inte hudfärgen utan karaktären som betyder något." Hon va-hatar de vita eller framstår som underdånig anpassning. Lillardia söker sanningen om sig själv, sitt folk och de vita australierna och tror på att en ny framtid kan byggas på den grunden.

skulle tillsättas för att ta kontakt med det berörda folket. En översättare skulle vara med. De kunde nämligen ofta inte uttrycka sig på engelska men var stora vältalare på sitt eget språk. Förslaget gick igenom och en kommitté utsågs.

De fakta som kom fram inför kommittén verkade som en vattendelare i Australiens historia. Det hela ledde till att urbefolkningens rätt att äga land erkändes. 1975 och 1976 tillerkände regeringen urbefolkningen rätt till 65 000 km² i ett sammanhängande område i Nordaustralien.

När jag i december 1975 blev bildningsminister stod en tanke klar för mig: "Att förneka ett folk undervisning på deras eget språk är att behandla dem som ett underkuvat folk." Vi australier har tyvärr alltid beh-lat urbefolkningen som ett besegrat lydfolk.

Jag tog kontakt med premiärministern och föreslog att urbefolkningens språk skulle användas i deras skolor. Inom två minuter hade han gått med på förslaget. Efter två timmar var nyheten ute på TV och radio. Att genomföra reformen har varit oerhört arbetskrävande, men för närvarande har vi 22 skolor där urbefolkningens egna språk används i undervisningen. ■



Ny Värld, organ för Stiftelsen för Moralisk upprustning, utkommer med 12 nummer per år. Utgivare: Idé och Kultur, Sveavägen 34, 6 tr, 111 34 Stockholm. Tel. 08/10 34 56. Prenumerationspris per kalenderår: Sverige kr 30: —, postgiro 70 98 70 - 0 (Idé och Kultur), Finland mk 26: —, postgiro 11 20 95 - 0 (Ny Värld), Helsingfors. Lösnummerpris: kr 2: 50 eller mk 2: —. Ansvarig utgivare: Lennart Sjögren. I redaktionen: Nils Gösta Ekman, Ingeborg Ekman, Bror Jonzon, Ann-Kristin Särnbrink, Finn Harald Wetterfors, Gunnar Wieselgren. ISSN 0347-2272